

SLOVENSKI TADRAN

LETO III, ŠTEV. 36

Koper, petek 3. septembra 1954

POSAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

OB VSTOPU V NOVO ŠOLSKO LETO

Seveda bi bilo lepo, če bi ob tej priliki lahko zapisali enostavno: naši šolarji so se odpočili, nabrali so si novih moči in z veseljem ter polni volje stopajo skozi šolska vrata, ki se zopet odpirajo... Starši pa so ponosni, da bodo otroci spet korak bliže cilju, ki se jim vedno bolj jasno oblikuje na obzorju...

Tudi ta medalja ima dve strani: na drugi so učenci in dijaki, ki niso prav nič zadovoljni, da je počitnic konec. Saj so se kopali, taborili ali — če drugega ne, vsaj spali so po mili volji. Marsikateri pa se tudi res ni utegnil odpočiti, ker je moral zato, da je pomagal domačim, še bolj zgodaj vstajati kot za v šolo. Tudi za starše ima začetek šole drugo plat: sinu bo treba nove čevlje, hčerki morda plašč poleg knjig in ostalega.

Katerega razpoloženja je več? O tem ne bi razglabljali. Bolj koristno je skrbeti za to, da bo vsako leto večje število učencev in dijakov, ki bodo ob pričetku novega šolskega leta res spočiti in okrepani ter dobro razpoloženi do dela, ki jih čaka. Zato bomo morali že sedaj misliti na to, da zagotovimo še širše možnosti kot letos za kolonije, taborjenja in prijetne počitnice naših otrok sploh. Tudi razpoloženje staršev se hitro popravlja: če šola ni predaleč, če pot ni slaba ali če je celo avtobus pri roki; če vedo, da otrok v zimskih mesecih ne bo prezebal v nezakurjenih učilnicah, pri pametnih starših ne bo slabe volje. In ti pogoji se naglo ustvarjajo, sorazmerno s tem pa se tudi redčijo izostanki, se dvigajo učni uspehi in raste zadoščenje pri učiteljih, učencih in starših.

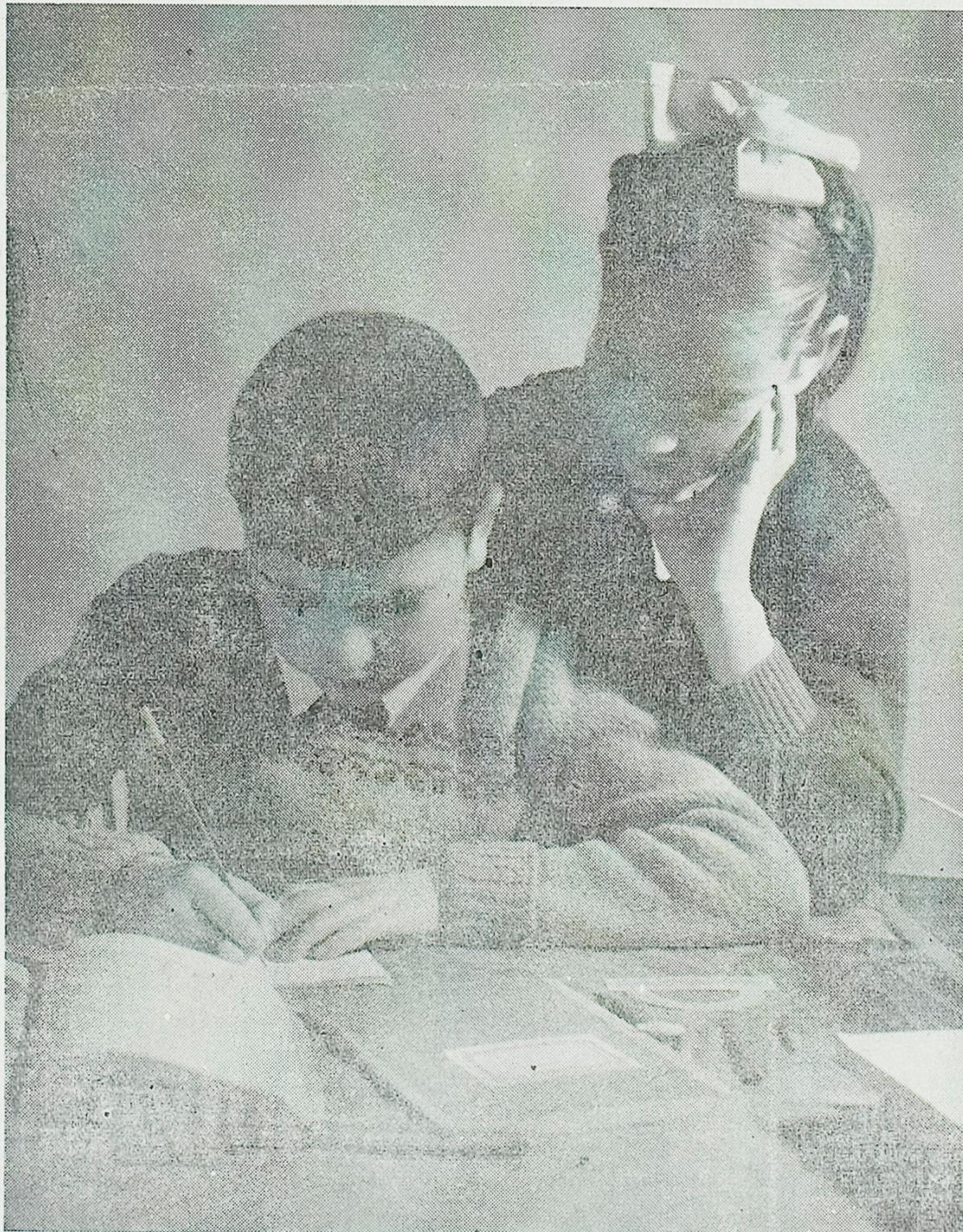
Vendar je na tem še veliko dela. Od dimnika, ki ne vleče, do urnika avtobusa, ki je tak, da morajo učenci cele ure čakati; od šolske knjige do učiteljevega dela, vse zahteva stalne skrbi in pomoči. Ta potreba je tudi pri nas rodila šolske odbore kot za sedaj najbolj pristno obliko družbenega upravljanja v prosveti. Ponekod že prav dobro delajo. Živ šolski odbor pa bo še bolj potreben v večji občini — komuni. Saj bo od tega osnovnega organa družbene uprave do sveta za prosveto pri komuni le bolj daleč, kot je danes od šole do občine. Zato je nujno, da bo šola temboljša, čimveč njenih potreb bo rešil organ, ki ji je najbližji. Staršem in učiteljem kot neposredno prizadetim mora uspeti, da pritegnejo še druge ljudi, ki bodo ponosni na to, da bodo za šolo in učence dosegli nova izboljšanja s tem, da bodo vzbudili zanimanje za njihove potrebe pri delovnih kolektivih, zadrugah in v organih komune. To je ena izmed stvari, na katero naj bi v začetku novega šolskega leta mislili vsi, ki so jim otroci in mladina pri srcu.

Med vrsto problemov in nalog ne bi smeli pozabiti še ene: v novem šolskem letu bo zopet nov letnik mladih ljudi, ki končajo šolsko obveznost, stal pred težko nalogo, da se odloči za poklic. Njim in njihovim staršem je treba bolj pomagati kot do sedaj. V preteklem šolskem letu je bilo nekaj prvih znakov take pomoči. Toda učinek je izostal; ob

zaključku šole se je pokazalo, da niti šoli odrasla mladina, niti starši še ne poznajo vseh možnosti, ki se danes odpirajo mlademu človeku, ki si izbira poklic. Tako, da je marsikdo žalosten, ker ni bil sprejet za vajenca k Slavniku ali v ladjedelnico, drugih možnosti pa ne vidi. Medtem pa Okrajna zveza kmetijskih zadrug zamaž ponuja štipendije za srednje kmetijske šole, enako rudnik v Sečovljah in drugi. Da bo ob koncu tega šolskega leta bolje, moramo misliti na to že sedaj. Starši naj mislijo na otrokovo bodočnost, ne na to, da bo s 15. letom že služil

toliko, da bo vzdrževal sebe in pomagal družini. S tem, da vsakemu mlademu človeku pomagamo, da razvije vse svoje sposobnosti, največ storimo za njega, za njegove starše in najbolj zanesljivo investiramo za bodočnost naše socialistične skupnosti. Zato so seveda v prvi vrsti poklicani stariši. Šola, šolski odbor in drugi organi pa jim pri tem pomagajo. Partizanskim sirotam pa bo večjala v tem pogledu naša posebna skrb, saj se na ta način lahko še najbolj dostojno oddolžimo veliki žrtvi njihovih staršev.

Z. B.

ODPRLA SO SE ŠOLSKA VRATA

Pomen obiska predsednika Dželala Bayarja

Pomembna etapa v razvoju odnosov med Turčijo in Jugoslavijo

V sredo zvečer je predsednik turške republike Dželal Bayar stopil na jugoslovanska tla. V reški luki je bilo vse slavnostno okrašeno in velika množica ljudi iz Reke in iz bližnjih in daljnih krajev je pričakala ter navdušeno pozdravila predsednika prijateljske dežele. Visoki gost je nadaljeval pot do jugoslovanske prestolnice, kjer so mu priredili Beograjčani prav tako veličasten sprejem.

Predsednik Bayar se bo mudil teden dni na obisku v naši domovini ter bo med drugim obiskal tudi Ljubljano in Postojno.

Prijateljski obisk predsednika turške republike Bayarja Jugoslaviji označuje pomembno etapo v razvoju medsebojnih odnosov Turčije in Jugoslavije, kakor tudi tripartitnih odnosov med zavezniškimi državami Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo. Obisk predsednika Bayarja ni samo vljudnostna vrnitev obiska, ki ga je pred nekaj meseci napra-

vil Turčiji predsednik Tito, ampak izraža novo manifestacijo zavezništva med dvema prijateljskima narodoma in potrjuje vseh dosedanjih naporov, ki sta jih obe strani vložili, da bi se medsebojno sodelovanje na vseh področjih čimbolj izpolnilo in poglobilo. Poleg tega bo obisk predsednika Bayarja nudil novo dragoceno priložnost najvišjim državnikom zavezniške Turčije in Jugoslavije za ponovno izmenjavo mnenj o perspektivah nadaljnega medsebojnega in trojnega sodelovanja na temelju ankarskega sporazuma in bieskega sporazuma o zvezi, političnem sodelovanju in medsebojni pomoči.

Obojestranska trgovina izmenjava in gospodarsko sodelovanje, ki je v zadnjih letih zabeležila velik napredek, bo predstavljala tudi v bodoče eno od najbolj pomembnih oblik sodelovanja turškega in jugoslovanskega gospodarstva, ki se moreta medsebojno izpolnjevati v obojestransko korist. Tu so perspektive medsebojne pomoči v industrijskem sodelovanju, v izmenjavi tehnikov in strokovnjakov, v dviganju kvantitativnega in kvalitativnega obsega medsebojne trgovinske izmenjave skoraj neomejene.

Politično sodelovanje, ki je na temelju realnega gledanja obeh vlad na mednarodni položaj, zlasti pa na položaj na Balkanu, vzpostavljeno še pred ankarskim sporazumom, je tudi dalo odlične rezultate, ki so zlasti prišli do izraza za časa obiska predsednika Tita Turčiji in nedavnega podpisovanja blejske trojne zveze. Mednarodni politični položaj in vloga trojne zveze v borbi za ohranitev mira in zmanjšanja napetosti v svetu bo narekovala tudi v bodoče državnikom zavezniških balkanskih držav stalna posvetovanja, kakor o ocenit mednarodnih dogodkov v svetu in na Balkanu, tako tudi o enotnih političnih akcijah. Razgovori na najvišji ravni, ki jih bosta imela tudi sedaj predsednik Bayar in predsednik Tito, so nedvomno najdragocenejši in najbolj pomembni prispevek takšnemu političnemu sodelovanju.

V dneh obiska predsednika — prijatelja prijateljski državi, manifestirajo jugoslovanski narodi svojo odločnost in privrženost ideji neodvisnosti in enakopravnosti v mednarodnem sodelovanju, na kateri temelji turško-jugoslovansko prijateljstvo in turško-grško-jugoslovansko zavezništvo. Celotna jugoslovanska javnost se veseli, ker bo mogla pozdraviti na jugoslovanskih tleh Dželala Bayarja, predsednika zavezniške Turčije in ožjega sodelavca velikega turškega revolucionarja Kemala Atatürka, in ker bo imela priložnost, da vrne veličasten in topel sprejem, ki so ga priredili predsedniku Titu v Turčiji.

Volivci v Ilirski Bistrici razpravljajo v komunalnih investicijah

V vseh volilnih enotah mestne občine Ilirska Bistrica imajo te dni zbere volivcev. Na zborih razpravljajo o dodatnem proračunu, izvršenih komunalnih delih in o predlogu občinskega odbora glede komunalnih del v prihodnjem letu. Na dnevnem redu je tudi razprava o komunah, njihovi funkciji, vsebini in pomeni. Volivci so pozitivno ocenili napore občinskega odbora glede uporabe občinskih sredstev. Saj so že letos v tej občini mnogo naredili. Uredili so več javnih zgradb, ulic, del kanalizacije, v vaseh uvedli električno razsvetlavo in podobno.

Za prihodnje leto je v predlogu občinskega odbora največja postavka gradnja vodovoda, odnosno razširitev starega vodovodnega omrežja na več okoljskih vasi, ki so danes navezane na vodo iz vodnjakov. Ti so po večini slabi in pomenijo stalno nevarnost za okužbo, zlasti v vročih poletnih mesecih. Ponekod morajo v takem primeru vodo dovažati po več kilometrov daleč.

Poleg tega nameravajo popraviti zgradbo gimnazije in dijaškega dozicije, olepšati mesto, zgraditi novo tržnico in hlev za klavnico, elektrificirati še preostale vasi in zaseleke, popraviti ceste in dokončati kopališče. Za vsa ta dela predvidevajo vsoto skoraj 100 milijonov dinarjev. Volivci pri tem zelo resno sodelujejo. Zlasti to velja za vasi, saj so ponekod zbori volivcev, kot n. pr. v Zaveljšju in drugod bili skoraj stoočstotno obiskani. Sploh prav ti zbori dokazujejo veliko zanimanje našega kmeta za razne gospodarske probleme.

Manj zanimanja pa je v mestu samem. Čeprav je veliko predvidenih del, ki se tičejo mesta, njegovi prebivalci, kot se vsaj lahko sklepa iz tega, da se slabo udeležujejo zborov volivcev, ne vidijo potrebe, da tudi sami prispevajo s svojimi predlogi in pripombami. Zato, posebno še glede na funkcijo mesta, ki bo postalo v bližnji prihodnosti središče močne komunne, je takšen odnos meščanov nerazumljiv in vreden kritike.

Na gračiški ravnini obetajo dober pridelek koruze

Glavna njivska kultura na gračiški ravnini je koroza. Letos do sedaj dobro kaže, ker ji je prizanesla toča. Če bo od sedaj naprej še trajalo lepo vreme, lahko pričakujemo dobrega pridelka koruze. Skozi vse poletje smo z zaskrbljenostjo opazovali oblake, ki nam skoro vsako leto prinesejo namesto blagodejnega dežja točo, včasih pa letijo kar naprej in koroza pobere suša.

RAZPRAVLJANJE O KOMUNAH V SEŽANSKEM OKRAJU

V sežanskem okraju že dalj časa razpravljajo o bodočih komunah. Na sestankih množičnih organizacij po vaseh in v središčih občin prihaja do izraza stališče, da niso do sedaj na področju tega okraja dovolj izkoristili vseh možnosti, ki jih kraškimi kmetom nudi razvoj kmetijstva. To predvsem v vinogradništvu, sadjarstvu in v živinoreji.

Strokovnjaki so na podlagi teh razprav sklenili posvetiti več pozornosti temu področju.

V splošnem je razpravljanje o komunah v sežanskem okraju pravilno usmerjeno. Le v nekaterih vaseh je opaziti, da so izgubili z vida pomen in vlogo komun v nadaljnjem socialističnem razvoju. V teh vaseh se posamezniki spuščajo v obravnavanje vprašanja, kam naj bi ta ali drugi kraj spadal in kje naj bi bili sedeži komun. V občini Komen pa so se pojavile težnje lokalizma.

SE O KOMUNAH NA POSTOJSKEM

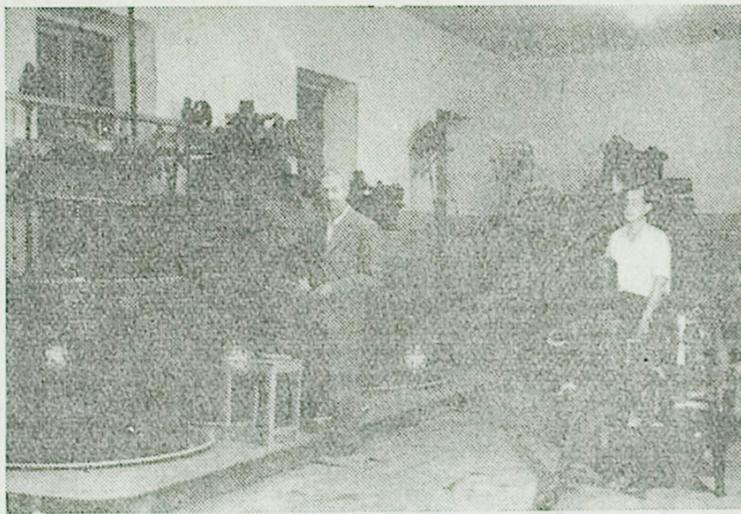
Na okrajnem ljudskem odboru je bilo že več posvetovanj v zvezi z bodočo reorganizacijo našega družbenega življenja. Prijavljajo statut bodočih družbenih celic — komun, ali kot se bodo imenovali. Temeljito pretresajo gospodarsko moč posameznih predvidenih enot. Zlasti je v vprašanju Pivka, če naj bi bila samostojna, ker ima po računih komaj petino narodnega dohodka v odnosu na Cerknico, Postojno in Ilirsko Bistrico.

Tudi pri nas je začelo prevladovati mnenje, da bo treba izvesti komasacijo občin ter potem na te povečane občine — lahko jih imenujemo tudi komune — okraj prenesel svoje kompetence. S tem bi funkcija okrajnega ljudskega odbora avtomatično odmrla in morda

60 let obstoja Vinarske zadruga v Vipavi

Vinarska zadruga v Vipavi bo na svečan način proslavila šestdesetletnico svojega delovanja. Proslava tega velikega jubileja bo v nedeljo, 12. septembra. Ta dan se bodo zbrali vsi člani vinarske zadruga v veliki dvorani zadruga doma. Tam bomo slišali poročilo o dolgoletnem delovanju zadruga v prid pospeševanja vinogradništva na Gornjevi-pavskem. Poleg tega bomo poslušali zanimive referate in gledali poučne filme o pospeševanju kmetijstva. Za-

druga je sklenila, da na ta dan na svečan način razdeli diplome in nagrade najboljšim svojim članom. V posebni dvorani bo zadruga organizirala razstavo grozdja, strojev, diplom, slik, sredstev za zatiranje boleznij in škodljivcev ter orodja, ki ga uporabljamo v vinogradništvu. Ta dan bo velik praznik za Vipavo in njeno vinorodno okolico. Zadrugi in vsem vinogradnikom želimo obilo uspeha v nadaljnjem pospeševanju vinogradništva.

Pogled v notranjost kleti Vinarske zadruga v Vipavi, ki te dni praznuje 60-letnico obstoja

še le v republiškem merilu nastala potreba po nekem centralnem organu. Seveda je to stvar diskusije; jasno pa je, da bo moral okraj s prenosom kompetenc oskrbeti nove povečane občine ali komune z vsemi potrebnimi kadri. Le tako bodo komune lahko izpolnjevale svojo novo funkcijo, da ne bo zastoja v našem nenehnem razvoju. R. B.

Nemški socialistični mladinci v Postojni

Te dni je prispela v Postojno 35-članska delegacija Socialistične mladine Zapadne Nemčije, ki je gost CK LMJ in se že več dni mudi v Jugoslaviji. Delegacija je obiskala večja mesta naše države in se mudila v nekaterih tovarnah ter si ogledala razne zanimivosti in lepote naše domovine.

Delegacijo sta sprejela v Postojni predsednik občinskega ljudskega odbora mestne občine Postojna in predsednik MK LMS Postojna ter izrazila zadovoljstvo, da se je na svojem potovanju mladinska delegacija ustavila tudi v Postoini. Po izrečenih dobrodošlicah sta izročila vodji delegacije lepo izdelan kapnik, knjigo in brošure, ki govorijo o lepota naših kraških jam. Gostje so se obrišeno zahvalili in izjavili, da so povsod naleteli na pristrčen sprejem. Zato odhajajo v svojo domovino polni najlepših vtisov o lepota naše domovine in borbi naših narodov za izgradnjo socializma. Zastopnika občine in mladine sta se pri gostih dalj časa zadržala v pristrženem razgovoru.

Ali je moka iz novega mlina v Kubedu res slaba?

V Kubedu so pred dobrim mesecem dali v obratovanje nov modern valjni mlin. Prebivalci občine Gračišče in tudi drugih občin so s tem veliko pridobili. Nekateri kmetje, ki nosijo ali vozijo svoje žito v ta mlin, pravijo, da je kruh bolj črn in slabši, kot je tisti, ki ga spečejo iz moke drugih mlinov. Vprašanje nas je zanimalo in smo se ogledali na občini v Gračišču in v mlinu samem. Zadeva je taka-le:

Letošnje deževje je precej škodovalo žitu na splošno. Šele zadnje dni zorenja je nastalo lepo in sončno vreme. Naravno, da je deževje vplivalo na zrnje, ki letos ni tako debelo in niti tako polno moke kot druga leta. Tudi hektolitrska teža zrnja je precej nižja, kot bi morala biti.

Drugo je vprašanje čistoče žita, ki ga kmetje vozijo v mlin. Ko smo se za to pozanimali pri mlinarju, ki že nad trideset let opravlja to delo, je pojasnil, da je bilo letos v okolici Kubeda vse žito precej pomešano z ječmenom in nekaterimi pleveli. Skoraj vsa pšenica, ki jo kmetje pripeljejo v mlin, ima okoli 10% ječmena in več odstotkov raznih semen plevela. Znano je, da ječmen da kot pšenica belo moko, kruh pa, ki ga spečejo gospodinje iz take moke, je bolj črn in tudi drugačnega okusa. Bil je primer, da je nekdo pripeljal v mlin pšenico, ki je imela 40% ječmena. Mlinar je to opazil šele, ko je prvo vrečo kakih 40 kg že stresel v lijak. Seveda je ostalo odklonil, ker bi s tem pokvaril moko še drugim. Da je lastniku vseeno ustregel, je ostalo količino zmlle posebej na manjšem valju (kamnu).

V mlinu smo videli, da stroji brezhibno delujejo. O kvaliteti moke moramo zapisati, da je res dobra. Neki kmet iz Movraža je poudaril, da bi iz take moke gospodinje lahko peklo celo boljše pecivo in ne samo kruh.

Toliko v pojasnilo vsem, ki se tega mlina poslužujejo. Dodati moramo še to: Nekateri ljudje vsako novost, čeprav je še tako dobra in koristna, sprejmejo z nekim nezaupanjem. Če nekje zasledijo ena napako, čeprav neosnovano, naredijo iz nje desetkrat več.

DOKAZAN JE VZROK ZASTRUPITEV S TORTAMI

Pred časom smo poročali, da je bilo več oseb, ki so jedle torte, ki jih je napravil slaščičar Fučič v Piranu, zastrupljenih. Nek triletni otrok pa je celo umrl. Zadeva je sedaj pojasnjena. Vzroci tort so bili poslani v pregled Centralnemu higienskemu zavodu v Ljubljano. Kemična analiza ni pokazala nič posebnega, bakteriološki pregled pa je bil pozitiven. Pokazal je, da so bile v kremovih rezinah klice gnojne angine. Hitro po tej ugotovitvi je odpotovala na Koprsko posebna ekipa Centralnega higienskega zavoda in najprej uničila vse zasežene torte,

okrog 1800 kosov. V Piranu so torte odpeljali na visoko morje in jih vrgli ribam, v Izoli pa so jih sezgali v plinami.

Ekipa je pregledala vse osebe, ki je zaposleno v slaščičarnah in pekarnah in ljudi, ki imajo opravka s slaščicami in kruhom. Veterinarji so pregledali na kmetijah celo krave, ki dajejo mleko za pekarno in slaščičarne. Vsi pregledi pa niso pokazali nič posebnega. Le pri slaščičarju Fučiču v Piranu je pregled vajenca Luigija Trosta pokazal, da beleha na angini. Zdravstvena ekipa CHZ je odvzela bris njegovega bolnega grla in iz brisa izolirala klice gnojne angine, kot jih je ugotovila bakteriološka analiza tort. Tako je bila odkrita povezanost med gnojno angino in slaščicami, ki jih je izdeloval vajenec slaščičarja Fučiča.

Seveda so pekarno in slaščičarno takoj nato zaprli, lastnik in njegov pomočnik pa sta morala v preiskovalni zapor.

Ugotovili so, da se je Fučič zelo malo brigal za razne predpise. Vajenca ni dal niti zdravstveno pregledati pred sprejemom v službo in ga ni socialno zavaroval. Ko je nek mlekarna v Kopru naročila večjo količino tort za isti dan, jih je poslal šele naslednji dan. Ko je tovarišica v mlekarni opazila, da torte niso sveže, jih je poslala nazaj. Fučič je pri preiskavi izjavil, da je vrnjene torte dal sušiti na peč, da bi jih kasneje dal živini. Kontrola pa je na peči našla samo nekaj starih ostankov peciva, ki so že več časa ležali tam. Vse kaže, da je Fučič vrnjene torte in kremove rezine porabil za napravo »svežih« tort, ki jih je mešal bolni Trost. Na toploti so se klice gnojne angine bogotno razmnožile in potem povzročile zastrupitev 25 oseb in smrt triletnega otroka. Hitro ukrepanje sanitarnega tehnika Ruesa je preprečilo veliko nevarnost nadaljnjih zastrupitev.

Gračišče

V občini Gračišče smo dobili 4 milijone 480.000 dinarjev za dograditev vseh že začelih stanovanj. Ta denar bi morali porabiti do konca tekočega leta. Ljudje bi radi začeli z deli, toda pri tem naletijo na težave. Potrebne gradbenega materiala ne morejo dobiti. Za dobavo lesa so se obrnili celo v Ilirsko Bistrico, toda brez uspeha. Isto je z opeko in cementom.

Tudi za strokovno delovno silo je vprašanje. Domačih zidarjev nimamo, drugi pa so vsi zaposleni pri večjih gradbenih delih.

Nekaj krivde je tudi pri tistih, ki imajo nedograjena stanovanja. Vse dokler niso zvedeli za kredit, se niso zanimali za dobavo materiala, ali da bi poiskali zidarja. Zdaj, ko je zadnji čas, so na vrsti vsi naenkrat. P. A.

Okrajni ljudski odbor
Okrajni komite ZKS

Okrajni odbor SZDL
Okrajni odbor ZB

V P O S T O J N I

Za naš okrajni praznik

Naj živi 6. september - simbol borbene enotnosti primorskega ljudstva

Industrija ključavnic in obešank v Dekanih

V Dekanih je lani v začetku decembra začela obratovati tovarna ključavnic in kovinske galanterije. To je bilo za prebivalce občine Dekani in nič manj za prebivalce koprškega okraja novost.

Tovarna danes se obratuje. Če poudarimo še dejstvo, da tista dekleta in žene (zaenkrat ne še vse), ki so prej hodila v Trst in tam prodajale svojo delovno silo tujcu, danes s svojim delom koristijo naši skupnosti, je to vsekakor velika pridobitev. Pri delavkah samih bo zrasla samozavest in zaupanje v lastno domovino.

TOVARNA, KI OBRATUJE BREZ PROSTOROV

Človek ne bi verjel iznajdljivosti ljudi, ki se znajdejo tudi v najtežjih okoliščinah. Tak primer imamo prav v »Lama« — tovarni ključavnic in kovinske galanterije v Dekanih. Ni še preteklo leto dni, odkar so iz Trsta pripeljali več strojev, vendar izdelujejo okoli 30.000 ključavnic in obešank mesečno. Za začetek so zaposlili samo osem deklet, ker tovarna dobesedno ni imela kje začeti. Rešila je vprašanje prostorov s tem, da se je začasno nastanila v prostorih združnega doma. Tako je bil postavljen temelj bodoči tovarni ključavnic in obešank.

Začetek obratovanja je bil vse prej kot lahak. Tovarna ni bila predvidena v planu in tako ni imela na razpolago nobenih surovin.

je delovni kolektiv tovarne 65 ljudi. Ze v septembru bodo to število povečali na 80 ljudi.

Tovarna izdeluje namizne ključavnice vseh vrst in oblik, pribitne in vsadne in 25 vrst različnih vrst obešank (žabic). Zadnje čase je začela izdelovati tudi zapiralne ključavnice za dvokolesa. S temi bo zalagala domače tovarne, ki izdelujejo kolesa.

Svoje izdelke prodaja tovarna na notranjem trgu. Kupci se pohvalno izražajo o izdelkih. V izvozu pa se tovarna orientira na bližnji vzhod, kamor je že poslala ponudbe.

POGLED V NOTRANJOST TOVARNE

V pritličju je vse nabasano z različnimi stroji vseh velikosti. Takoj ob vstopu brnita dva stroja. Prvi izdeluje tanke železne palčice, iz katerih potem izdelujejo vezalne stebričke za spojitve obeh zunanjih delov ključavnic in obešank. V drugem prostoru stojita dve vrsti strojev. Nekateri od teh žamolijo brnijo in od časa do časa močno zaropotajo. Delavke, ki sedijo za temi stroji, pritrujajo vezalne stebričke, druge pa pripravljajo zapuhe za ključavnice. Vsak od teh strojev ima svoje posebne električno stikalo in lahko dela neodvisno od drugih. Mladi mehaniki popravljajo v tretjem prostoru razne okvare in prenavljajo stroje.

Spremljevalec tovariš Rupnik nam je pokazal manjši prostor,

Te bodo delale pod strokovnim vodstvom po štiri ure v popoldanskih urah in se kot vajenke usposabljale za dobre delavke. Seveda bodo za to dobivale plačo. Ko bo tovarna zgrajena, bodo lahko nastopile kot izučene delavke.

Samoinicijativni strokovnega kadra in direktorja je treba dati priznanje. Opazili smo, da je v tem delovnem kolektivu tisto razumevanje in tovarištvo, ki je potrebno, da podjetje laže premaguje razne neogibne začete težave.

Ogled tovarne smo zaključili v delovni sobi tovariša Rupnika. Ujeli smo še kolekcijo izdelkov tovarne in jih v sliki predstavljamo na ogled.

Zvedeli smo še, da tovarna predela letno okrog 30 vagonov materiala v ključavnice in obešanke. Mesečna produkcija danes je 30.000 komadov ključavnic in obešank. Ko bo zgrajena nova hala in bo tovarna začela obratovati v novih prostorih, bodo letno izdelali 2 milijona komadov. Zaposljevala pa bo 200 ljudi.

KAZEINSKI HLADNI KLEJ

Uspeh kolektiva „Zadružnika“ v Ilirski Bistrici

Mlekarna »Zadružnika«, podjetje za predelavo mleka v Ilirski Bistrici, je ena najstarejših združnih mlekarn v Sloveniji. Kot taka je bila registrirana pri Deželnem sodišču v Ljubljani že leta 1896. Pri tem je značilno, da so jo zgradili združniki iz lastnih sredstev, odnosno svojih vpisanih deležev. Še danes so ohranjena pravila, kakor tudi zapisniki združnih sej, ki govorijo o zatečih hizadugarstva v teh krajih, delu in razvoju mlekarnice v prvih letih, predvsem pa o strogi združni disciplini, ki je vladala med združniki.

Po osvojitvi se je zadruga začela vse močneje razvijati. Razširila je svojo dejavnost in začela s proizvodnjo novih izdelkov. Med temi so zadnje čase uspeli izdelati tudi kazeinski hladni klej. Prinašamo krajši članek o teh proizvodih in nekaj o delu ter uspehih kolektiva.

Kazein — beljakovinska snov — ki jo dobivajo iz mleka, danes za nas ni več nov proizvod. Na trg prihaja kot bel zrnat prašek, podoban pšeničnemu zdrobu, uporabljajo pa ga predvsem naša usnjarska, lesna in barvna industrija. Kolektiv »Zadružnika« je bil eden prvih, ki je to snov začel proizvajati in vse do pred nekaj leti, ni imel v tem pogledu resnega konkurenta.

Danes pa stoji stvari drugače. Povsod po Jugoslaviji gradijo moderne mlekarnice in vzporedno s tem z vsakim dnem raste tudi proizvodnja tega, nekoč toliko iskanega proizvoda. Iz kazeina, ki je pravzaprav neke vrste polproizvod, pa se da marsikaj napraviti. Prav o tem je začel razmišljati kolektiv »Zadružnika«.

Čemu bi prodajali polproizvod in se zaradi vse večje proizvodnje lahko nekoga dne našli v težavah glede prodaje, ko lahko poskusimo s končnimi proizvodi,« so dejali. Iz kazeina se da med drugim izdelati vrsta kakovostnih tehničnih klejevih proizvodov. Sklenili so, da začno s poskusi.

Povezali so se s Tehnično visoko šolo v Ljubljani in tam so jim radi pomagali. Zato ne bo odveč, če omenimo, da gre razen kolektivu tudi strokovnjakom omenjene ustanove vse priznanje za dosežene uspehe. Pomagali so v začetku s svojimi nasveti, analizirali in dajali svoje strokovne mnenje o prvih vzorcih in obenem tudi zagotovili kolektivu vsa pomoč pri ureditvi lastnega laboratorija, ki ga bo podjetje začelo urejevati. Prav tu imamo res lep primer sodelovanja znanosti s kolektivom, pa tudi primer, kako znajo ceniti naši delovni ljudje tako pomoč.

Drugod po svetu hladne kleje na bazi kazeina že izdelujejo. Toda vsaka tovarna ima svoje patente, ki jih je pripravljena prodati le za drag denar. Zato je morala naša država te vrste klejev uvoziti kljub temu, da imamo dovolj vseh potrebnih surovin za njihovo proizvodnjo. Uspeh kolektiva »Zadružnika« je prav v tem, da je iznašel postopek za izdelavo. Po nekaj mesecih vztrajnega dela, so letošnjo pomlad izdelali prve vzorce, ki so pokazali dobre rezultate. Sicer ne gre tu pravzaprav za klej kot tak, temveč le za posebno kemično tekočino, ki jo dodamo raztopini kazeina. Do te je bilo najtežje priti. Vendar so končno popolnoma uspeli in iznašli postopek,

DANES BODO ODPRLI ZAGREBSKI VELESEJEM. Letošnji jesenski velesejem je v središču zanimanja domačih in tujih industrijskih ter trgovskih podjetij. Na razstavnem prostoru, ki obsega 12.000 kvadratnih metrov površine, razstavlja svoje proizvode nad 600 domačih podjetij, kar je skoraj polovico več kot lansko leto. Zastopana so tudi mnoga podjetja iz tujine. Velesejem bo trajala do 15. t. m.

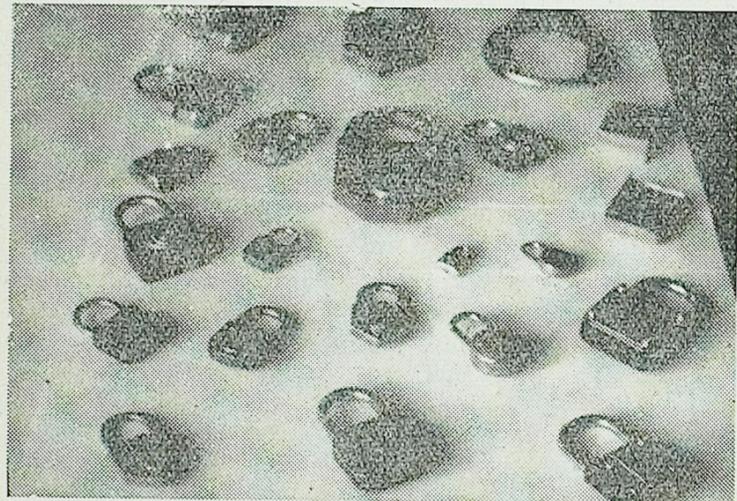
NOVI KOVANCI. 1. septembra je Narodna banka FLRJ dala v promet nove kovance po 5, 2, 1 in 0,5 din. Novi kovanci so približno iste velikosti kot dosedanj, le da so izdelani iz aluminija. Razlikujejo se tudi po izdelavi in nosijo letnico 1953. Ob tej priložnosti zaenkrat ne bodo vzeli iz obtoka starih kovancev, ki še vnaprej ostanejo zakonito lačilno sredstvo.

VELIKO ŠKODO je našemu gospodarstvu prizadejalo letošnje slabšno vreme. Računajo, da smo zaradi vseh mogočih vremenskih neugod v celotnem gospodarstvu utrpeli okrog 26 milijard škode. Nad

polovico te ogromne vsote odpade na kmetijstvo.

AVSTRIJSKI PREKOMORSKI PROMET SKOZI REŠKO LUKO V STALNEM PORASTU. Že v prvi polovici letošnjega leta je avstrijski prekomorski promet skozi Reko, dosegel lanskoletni promet. Leta 1951 je šlo iz Avstrije in v Avstrijo preko reške luke le 1500 ton raznega blaga. Leta 1952 7000 ton, lani 35.000 ton. Računajo, da bo letos promet presegel 70.000 ton.

POVEČAN JUGOSLOVANSKI IZVOZ. V odnosu na prvo polletje lani, pa je letos jugoslovanski izvoz v razne dežele sveta večji za 6 milijard deviznih dinarjev. Čeprav so glavne postavke izvoza še vedno kmetijski pridelki, je razveseljiv ogromen porast izvoza izdelkov naše mlade industrije. Predvsem gre za prometna sredstva, razne instalacije, električne stroje in končne proizvode lesne industrije. Ugodne pogoje so dosegli tudi za proizvode ribje industrije. Samo ribjih konzerv so izvozili 1842 ton, kar je 1000 ton več kot lansko leto v istem času.

Taki so izdelki tovarne ključavnic »Lama« v Dekanih

Vodstvo tovarne je zaprosilo potrebni material na Jesenicah. Tam so razumeli potrebe in po zmogljivosti ugodili.

Vendar so nastale težave, ko je tovarna na Jesenicah zaradi mraza imela precejšen zastoj. Ko je prenehal mraz, je tovarna začela z delom, ki se je potem nemoteno nadaljevalo. Delo »je steklo«, kot se navadno izražamo. Kmalu se je pokazala potreba po povečanju strokovnega kadra. Ker v kraju samem ni bilo dovolj odziva na ponudbe, (mojstrov te stroke v koprškem okraju niso mogli dobiti), so jih nekaj poklicali od drugod. S prihodom teh so se odprle možnosti zaposlitve nove nestrokovne delovne sile. Na delo so sprejeli precejšnje število delavk. Danes šte-

kjer barvajo (lakirajo) kovinske dele ključavnic in obešank. S posebno napravo na zračni pritisk nalahko poprišijo več komadov naenkrat in jih nato posušijo v posebni peči. V nadstropju delata dve skupini deklet in žen. Delavkam se pozna, da jim je ta zaposlitev nova, vendar jim gre delo še dobro od rok. Kot smo slišali, so štiri od najboljših imenovali za brigadirke v oddelkih. V konstrukcijskem oddelku smo dobili tovariša, ki je pravkar risal načrt nove matrice. Tako bo tovarna dala svojim izdelkom pečat domače proizvodnje.

DVA MILIJONA KOMADOV KLJUČAVNIC IN OBEŠANK LETNO

Vse kliče po večjih in primernejših prostorih. Na hodnikih in v pritličju je nakopičenega ceje kupe materiala. Naravno. Nimajo primerne prostora za skladišče in si pomagajo kot najbolje morejo. Kljub temu da delo teče naprej, je občutiti tesnoba, ki ovira vodstvo, delavke in produkcijo. To vprašanje bo rešeno z zgraditvijo nove hale, ki jo bodo začeli graditi prvi teden septembra. Do sedaj so bili ovira načrti. Nova tovarna bo 110 metrov dolga in bo notranje tako urejena, da bo dovolj prostora za vso dejavnost. Poleg delavnice, kjer bo nameščenih kar 33 strojev, bodo še manjše delavnice, pisarne, garderoba, menza itd.

Vodstvo tovarne teži za tem, da bi čimveč domačinov usposobilo za strokovno vodstvo tovarne. To bo ugodno vplivalo na domačine, da se bodo z večjo skrbjo oprijeli učenja. Sedaj imajo v tovarni pet vajencev ključavničarjev. S prvim septembrom so sprejeli 15 no-

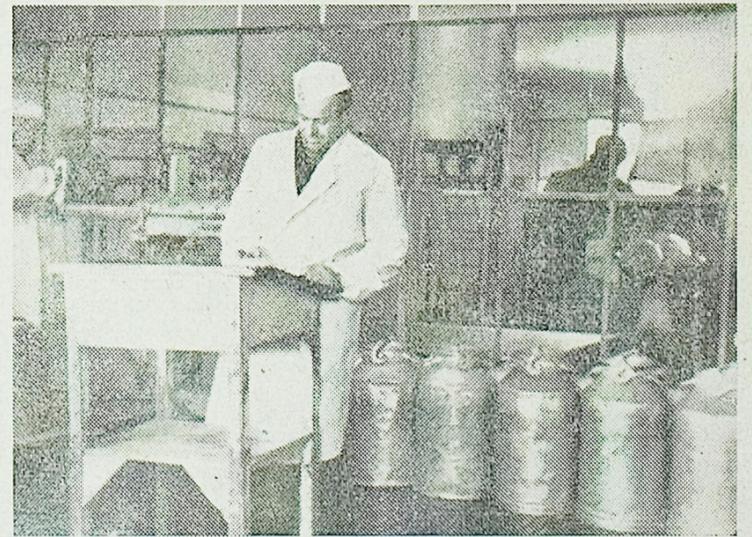
poizkusili in postali prav tako kakor tovarno stalni odjemalci.

Danes, ko so uspešno premagali prve težave in se s kvalitetnim proizvodom uveljavili na trgu, delajo načrte za bodočnost. Kot vse kaže, bo prihodnji proizvod »Zadružnika« specialni vodotesni klej, kasneje pa mislijo svojo dejavnost še razširiti na izdelovanje plastičnih mas in drugih proizvodov na bazi kazeina.

Iz teh skromnih začetkov bo v Ilirski Bistrici nastala tovarna za tehnične proizvode, ki jih bodo pridobivali iz mleka. Že v prihodnjem letu imajo namen v te namene investirati 50 milijonov dinarjev. Izdelali so že vso potrebno dokumentacijo in gospodarski račun, ki povsem opravičuje predvidene investicije. Pri tem moramo poudariti, da niso glede investicij in opreme tovarne v ničemer vezani na uvoz, kakor tudi niso vezani glede proizvodnje. Vsekakor to še povečuje uspeh, saj delajo zgolj z domačimi surovinami, predvsem takimi, ki doslej niso bile izkoriščene.

Podjetju se z nadaljnjo razširitvijo odpirajo možnosti izvoza. Prav tehnično razvite države, kot je n. pr. Nemčija in Italija rabijo velike količine podobnih proizvodov in z lastno proizvodnjo ne morejo kriti domačih potreb. Zato so tudi na zunanjem trgu tako glede na ceno, kakor tudi možnosti prodaje zelo ugodni pogoji za plasman, kar tudi s te strani obeta tovariš budočnost.

Ne glede na to, da bo v novem industrijskem objektu zaposlenih že v začetku okrog 70 novih delavcev in delavk, kar bo pomembna pridobitev za Ilirsko Bistrico in njeno bližnjo okolico, bo sodobna predelava mleka, ki omogoča polno izkoriščanje tega proizvoda, brez dvoma pozitivno vplivala na razvoj živinoreje, ki je v tem kraju ena glavnih panog kmetijske proizvodnje.

V sodobno urejeni mlekarni »Zadružnik« v Ilirski Bistrici

Važno opozorilo za naše čebelarje

Pašne razmere za čebele so bile letos zelo slabe in zato bo treba dopolniti zimsko zalogo v panjih z dovoljno količino medu ali sladkorja.

Da bodo pravočasno na razpolago dovoljne količine krmilnega sladkorja, naj čebelarji sporočijo čimprej Okrajni združni poslovni zvezi v Koprno potrebo po krmilnem sladkorju, računajoč na okrog 6 kg sladkorja po panju.

Sladkor bo stal približno 115 din kg.

V PULJU SO SPLOVILI NOVO LADJO. »Mostar«, kot se nova potniška ladja imenuje, plove s hitrostjo 15 milj na uro. Urejena je tako, da sprejme do 500 potnikov in 25 ton tovora.

PALKO DOLINEC:

Leni muren goslač

Na travniku je rastle drevo in pod njim je imel svoj dom črni muren Goslač. Globoko v zemljo si je izkopal ozki rov, ki ga je pod koreninami drevesa razširil v prostorno izbo. V njej je prespal zimo, drugače pa se je vanjo zatekal samo pozno ponoči, ob slabem vremenu ali pa, kadar mu je grozila kaka nevarnost. Več kot doma je prebil Goslač zunaj na travniku. Kakor vsi murni je bil tudi on godec, vendar se je od svojih črnih sorodnjakov razlikoval no tem, da je bil lenuh, in pijanec, kakršnega še do takrat vsa zgodovina murnov ni poznala. Vedno se je potepal, obiskoval prijatelje, tete in strice, ki jih je imel na travniku polno in jim igral, če so mu dali jesti in piti. Ker je bilo tudi na travniku polno takih, ki so imeli veselice rajši ko delo, je imel Goslač vedno dovolj vesele družčine.

Ko ga je v zgodnjih jutranjih urah sonce zbudilo, je takoj pograbil svoje gosli in se napotil k prijateljem. Ker je bil zgodnji, jih je največkrat zalotil pri zajtiku in se seveda tudi z njimi najedel. Čim je imel poln trebušček, je postal takoj dobre volje, pripravljen za vsake norčije. Igral je in pel, da je bilo veselje in tako je zavajal k lenobi tudi drugače delavne žuželke.

»Najrajši je obiskoval čmrlje. Ti

Jedel je in jedel in kmalu je bil tako sit, da je zadrimal na toplem soncu. Ko se je zbudil, ga je minila vsa volja, da bi prijel za delo.

»Bom že drugič«, si je mislil, »saj bo odslej lepo vreme. Tudi jutri in pojutrišnjem si še lahko nanosim hrane. Zdaj bo najboljši, da grem obiskat prijatelje čmrlje. Gotovo so me pogrešali in mi hranijo kaj pijače.«

Vzel je gosli, si jih obesil čez ramena in se podal na pot. Čmrlji so ga res z veseljem sprejeli. Po dežju so imele cvetice polno medu in napolnili so si z njim vse posode. Goslač je pil kolikor je hotel, vmes pa je igral in pel, da so so nazadnje še čmrlje zasrbele pete in so začeli plesati. Seveda jim je Goslač igral polke in valčke, kajti kar tako tudi čmrlji ne znajo plesati. Bili so skupaj ves dan in, ko se je zvečer Golač vračal domov, je že pozabil na svoj sklep, da si bo naredil zalogo hrane. Naslednji dan je šel v goste k pikapolonci, nato k strigalici in nato spet k čmrljem. Potem je spet začel od kraja. Sonce je sijalo vse dni, dnevi so bili lepi, prijatelji pa so imeli tudi zanj dovolj hrane in pijače, več si pa Goslač tudi ni želel.

Vse bi bilo dobro in prav, če se ne bi nekega dne nebo spet poohlačilo. Sonce se je skrilo za oblake, od zahoda je zapihal veter in kmalu je začelo liti kakor iz škafa. Goslač je moral spet ostati doma. Tokrat pa je deževalo še več ko tri dni in tri noči in Goslaču je predlo čedalje hujsje. Spet je sklenil kakor že nekoč:

»Čim bo prenehal dež, bom začel drugače živeti. Najprej si napolnim shrambo in šele potem pridejo na vrsto gosli in prijatelji.«

Dež pa je lil kar naprej in se ni prav nič zmenil za Goslačeve sklepe in njegovo lakoto. Ni mu preostalo nič drugega, da je kljub dežju zapustil hišo. Takoj je šel na tisto mesto, kjer je že nekoč našel hrano, toda zdaj je bila njegova pot zastonj. Hrane ni bilo več.

»Nič zato,« je rekel. »Grem k čmrljem, oni še gotovo imajo kaj za v usta.«

Našel jih je v prav takem stanju, kot je bil sam. Dež jim je zmočil vso hrano in zdaj so vsi lačni in prezebli čepeli v svojem domu in se jezili na dež, ki ni hotel nikakor prenehati. Goslač se je napotil k pikapolonci, toda tudi tu je doživel isto, prav tako pri strigalici. Vsi prija-

telji, ki so ga nekdaj vabili k sebi, so se ga zdaj otresali, tudi če so še imeli kaj hrane. Ves žalosten in slaboten od gladi se je napotil Goslač nazaj domov. K mravljam, o katerih je vedel, da imajo hrane v izobilju, sploh ni šel. Vedel je, da bi zaman trkal na njihova vrata.

Nedaleč pred svojim domom je Goslač srečal kokošjo družino, ki je po travniku iskala črve. Hotel se je skriti, toda neka putka ga je zagledala, ga pobila s kljunom na tla in ga pogoltnila.

»Kaj si požrla?« jo je vprašal petelin, ki je hodil zraven nje.

»Nič takega,« je odgovorila putka. »Zdi se mi, da je bil tisti leni muren Goslač, ki ni delal nič drugega, kakor se potepal in igral na gosli.«

»Če je bil res tisti lenuh«, je rekel petelin, »potem ga ni prav nič škoda. Za lenuhe res ni mesta na svetu.«

Iz Črnega vrha nad Idrijo

Počitnice so pri kraju in začelo bo novo šolsko leto. Upam, da ne bo manj razgibano in živahno, kot je bilo lansko. Prav zato bi vam povedala, kaj vse smo imeli lani na naši Nižji gimnaziji.

Naši številni krožki so se posebno izkazali ob praznici prvomajskega praznika. Pripravili smo lep in pester program, ki ga pa nismo mogli izvajati v celoti zaradi slabega vremena. Imamo dober pevski zbor, ki je bil v tekmovalju za prvenstvo Primorske na 3. mestu. Imamo pa tudi tamburaški zbor, ki se je v zelo kratkem času naučil več pesmi. Folklorna skupina z uspehom predvaja gorenjske in druge plesje, v telovadno društvo »Partizan« pa so vključeni vsi mladinci, pionirji in cicibani. Posamezni razredi gimnazije so prirejali prijetne igre in tako so dobili denar za izlete.

Vidite, tako je bilo pri nas lansko leto. Prepričana pa sem, da bo letos še vse boljše in lepše.

Napisala PAGON NEDA iz ČRNEGA VRHA nad Idrijo

Na Krasu

Kras je pusta pokrajina na zahodu Slovenije. Kras je večinoma gol. Na njem se šopirijo skale, majhne in velike, in tu pa tam skupina borov ali kakega drugega drevoja. Tu je življenje skromno, plodne zemlje je malo in še to razpiha burja na vse konce in kraje. Nekdaj so Kra-

Kako je polž dobil svojo hišico

V temnem gozdu, dve uri oddaljenem od vasi, je živel oglar s svojo ženo in sinom Polžem.

Nekega dne mu žena zbolila in kmalu tudi umrje. Mali Polžek je ostal sirota. Oče ga je moral jemati s seboj na delo, ker je bil še premajhen, da bi ga samega puščal doma.

Tako ni moglo iti dalje in oglar se je moral oženiti, da dobi sinčku mater in sebi gospodinjjo. Tako je Poležek dobil novo mater, ki ga pa imela tako rada, kakor prava mama.

»Jutri boš nesel žito v mlin in moraš zgodaj vstati.« Ubogí mali Polžek je počasi hodil proti mlinu in nosil težko vrečo. Ko pride v

mlin, prosi mlinarja, naj mu takoj zmelje, ker je mati tako naročila. Mlinarju se je Polžek smilil, ker bo moral tudi domov nositi moko, vendar mu je rekel: »Lezi pod hruško in si odpočij. Ko bo zmleto te bom poklical.«

Polžek si je naložil vrečo in se vračal domov. Zelo je bil truden in lačen, že je mislil vrečo odložiti in si odpočiti, pa se je spomnil: »Ne smem počivati, hitro moram domov, mama mi bo dala velik kos kruha.« Tako je šel naprej. »Ne smem počivati, moram hitro domov, mama mi bo spekla hlebček,« in šel je dalje. Strašno je bil truden, noge, rame, vse ga je bolelo. Zopet je hotel počivati, pa si je premislil. Rekel je: »Ne smem, moram domov, mama bo vesela in mi bo spekla pitico.«

Na smrt utrujen je prišel domov. Mačeha ga je čakala pred hišo. Komaj je prišel do nje, je skočila k njemu, ga začela zmerjati in pretepala. »Lenuh, lenuh ti nemarni, kje si se toliko časa potepal! Ubogí Polžek, ki je bil truden in lačen, je čutil, da se mu godi krivica. Očeta ni bilo doma. Mačehe se je bal, zato je šel v grmovje in bridko jokal, debele solze so padale okrog njega. V joku je tudi zaspal.

Sanjalo se mu je o materi, ki mu je rekla: »Hudo mačehe imaš, pa nič se je ne boji! Odslej boš sam svoj gospodar!« Drugo jutro se je zbudil ves začuden. Bil je v majhni hišici. Solze so se strdile, da se je napravila lupina. Vesel je bil lepe hišice, jedel je deteljo in solato, pozimi pa je tudi spredaj odprtino zadelal in se zakopal v zemljo.

Od takrat ima polž hišo.
Poslala PANIČ EMICA iz POSTOJNE

Pionirska križanka

	1	2	3													
	4												5			
6													7	8		
9													10			
11												12				
	13	14														

VODORAVNO: 1. kaznivo dejanje; 4. prislov časa; 6. prislov načina; 7. pesnitev; 9. žensko ime; 10. okrajšava za državo v Ameriki; 11. kazalni zaimek; 12. kartaški izraz; 13. del zemeljske površine; 15. medmet.

NAVPIČNO: 1. tekoča voda; 2. dragocen organ; 3. predlog; 4. gora na Primorskem; 5. kratka lesena pipa; 6. človek, ki krade; 8. šahovski izraz; 10. slavni francoski pisatelj; 12. rastlina; 14. časovni prislov.

Od zarje počasi stran vzhodna žari, za reko na vasi plamenček medli. Napil se rosice je cvet na vrteh, budiijo ovčice na mehkih se tleh. K oblakom se dviga meglica iz rek, gosi je veriga zletela na breg. Ljudje hité vneti na delo, na dan, ko sonce zasveti, zavriska vsa plan.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO, 1. Triglav; 7. razi; 8. le; 9. ona; 10. tur; 11. ga; 12. Šumi; 13. namig; 14. Ra; 16. cona; 17. ve; 19. Ri; 20. pari; 21. JV (Josip Vidmar); 23. ilo; 24. pas; 25. la; 26. prst; 27. testo; 28. trostop.

NAVPIČNO: 1. Trogir; 2. rana; 3. Iza; 4. ...; 5. aluminijasto; 6. veriga; 10. tumor; 12. šac; 15. Avala; 18. Ero; 20. pilot; 22. vstop; 24. prst; 26. pes; 27. to.

Sešijmo si zvezek!

Najprej vzemite potrebno število pol papirja in jih naravnajte tako, da jih narahlo primete z obema rokama in z njimi, držeč jih pokoncu, nekajkrat udarite po mizi. Pole sedaj preganite po sredini, najboljšje je, če si pri tem pomagate z ravnalom. Na vrsti je šivanje!

Šivate tako, na najprej zabadeta šivanko v sredini žleba od znotraj, potem na grebenu odzunaj, nato zopet znotraj in končno skozi srednjo luknjo noter. Pazite, da sta začetek in konec nitke vsak na drugi strani

Tudi Marjanca lovi poslednje tople žarke in se igra s peskom

Moja rojstna vas

Opisala bom malo mojo rojstno vas. Življenje v njej in okolici je zelo lepo. Na koncu vasi je tovarna za predelavo lesa, ki ga vozijo iz gozdov.

Nedaleč od vasi je podrt grad. Ohranil se je samo še grajski stolp. Okoli gradu je mnogo starih lip. Kako je pod temi lipami lepo, vam sploh ne morem popisati. Najbolje bo, da se sami prepričate in pridete na obisk. Pred 60 leti je v gradu živel Miroslav Vilhar s svojo družino. Vilhar je pisal pesmi, posebno pa je opeval okolico svojega gradu. Znanе pesmi, ki jih je napisal so: Lipa, Čujte gore in bregovi. Dva pluga. Imel je spomenik v Postojni, toda med vojno so ga uničili njegovo ime — torej Miroslav Vilhar. To je o gradu »Kalice«.

Napisala TOMŠIČ FRANKA iz KNEŽAKA pri IL. BISTRICI

Zadnji topli sončni dnevi so še zvalili otroke v morje, kjer se igrajo z žogo

